

Cymraeg i Bawb

12.10.23

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

RHAGOR
iaith

CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

Cwestiynau

Amcanion/Objectives:

Byddwn ni'n dysgu (*we will be learning*):

- geiriau cwestiwn (*question words*)
- ble mae pethau (*where things are*)
- beth ydy: Ga i..? (*May I have/ Can I have*)
- beth ydy pethau (*what things are*)

Byddwch chi'n dysgu sut mae (*you will be learning how to*):

- darllen testun syml (*read a simple text*)
- Gofyn cwestiynau am lyfr/ testun (*ask questions about a book/ text*)

1. Geiriau cwestiynau
Ble?
Pryd?
Pam?
Beth?
Sut?
Faint?
Pa un?
Pwy?

Beth ydy beth?

Ble?

Pryd?

Pam?

Beth?

Sut?

Faint?

Pa un?

Pwy?

Who?

Where?

Which one?

How?

When?

Why?

How much?

What?

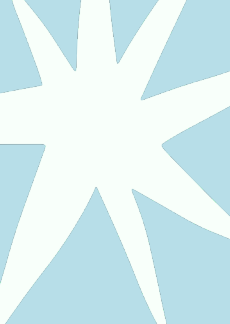
Cofiwch....

Ti

Chi

Wyt ti... > do you..Ydych chi... > do you...

Ymestyn....
Ble?

Pryd?

Pam?

Beth?

Sut?

Faint?

Pa un?

Pwy?

Ble wyt ti'n byw?

Pryd wyt ti'n mynd?

Pam wyt ti'n hoffi...?

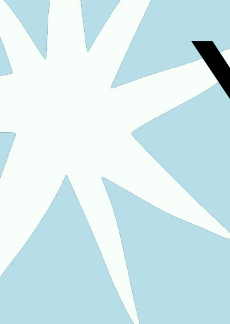
Beth wyt ti'n wneud?

Sut wyt ti'n teimlo?

Faint o'r gloch wyt ti'n codi?

Pa un wyt ti eisiau?

Pwy wyt ti?

Ymestyn....
Ble?

Pryd?

Pam?

Beth?

Sut?

Faint?

Pa un?

Pwy?

Ble ydych chi'n byw?

Pryd ydych chi'n mynd?

Pam ydych chi'n hoffi...?

Beth ydych chi'n wneud?

Sut ydych chi'n teimlo?

Faint o'r gloch ydych chi'n codi?

Pa un ydych chi eisiau?

Pwy ydych chi?

Taflenni Help Llaw:

Ble wyt ti'n byw? Pryd wyt ti'n mynd? Pam wyt ti'n hoffi...? Beth wyt ti'n wneud? Sut wyt ti'n teimlo? Faint o'r gloch wyt ti'n codi? Pa un wyt ti eisiau? Pwy wyt ti?	Ble <u>ydych chi</u>'n byw? Pryd <u>ydych chi</u>'n mynd? Pam <u>ydych chi</u>'n hoffi...? Beth <u>ydych chi</u>'n wneud? Sut <u>ydych chi</u>'n teimlo? Faint o'r gloch <u>ydych chi</u>'n codi? Pa un <u>ydych chi</u> eisiau? Pwy <u>ydych chi</u>?	<i>Where do you live? When are you going? Why do you like ...? What are you doing? How do you feel? What time do you get up? Which one do you want? Who are you?</i>
Ble wyt ti'n byw? Pryd wyt ti'n mynd? Pam wyt ti'n hoffi...? Beth wyt ti'n wneud? Sut wyt ti'n teimlo? Faint o'r gloch wyt ti'n codi? Pa un wyt ti eisiau? Pwy wyt ti?	Rydw i'n byw yn Abertawe / Dw i'n byw.... Rydw i'n mynd yn y bore. Rydw i'n hoffi....achos mae'n fendigedig! Rydw i'n darllen. Rydw i'n teimlo'n wych. Rydw i'n codi am saith. Rydw i eisiau'r oren. Daniel ydw i.	

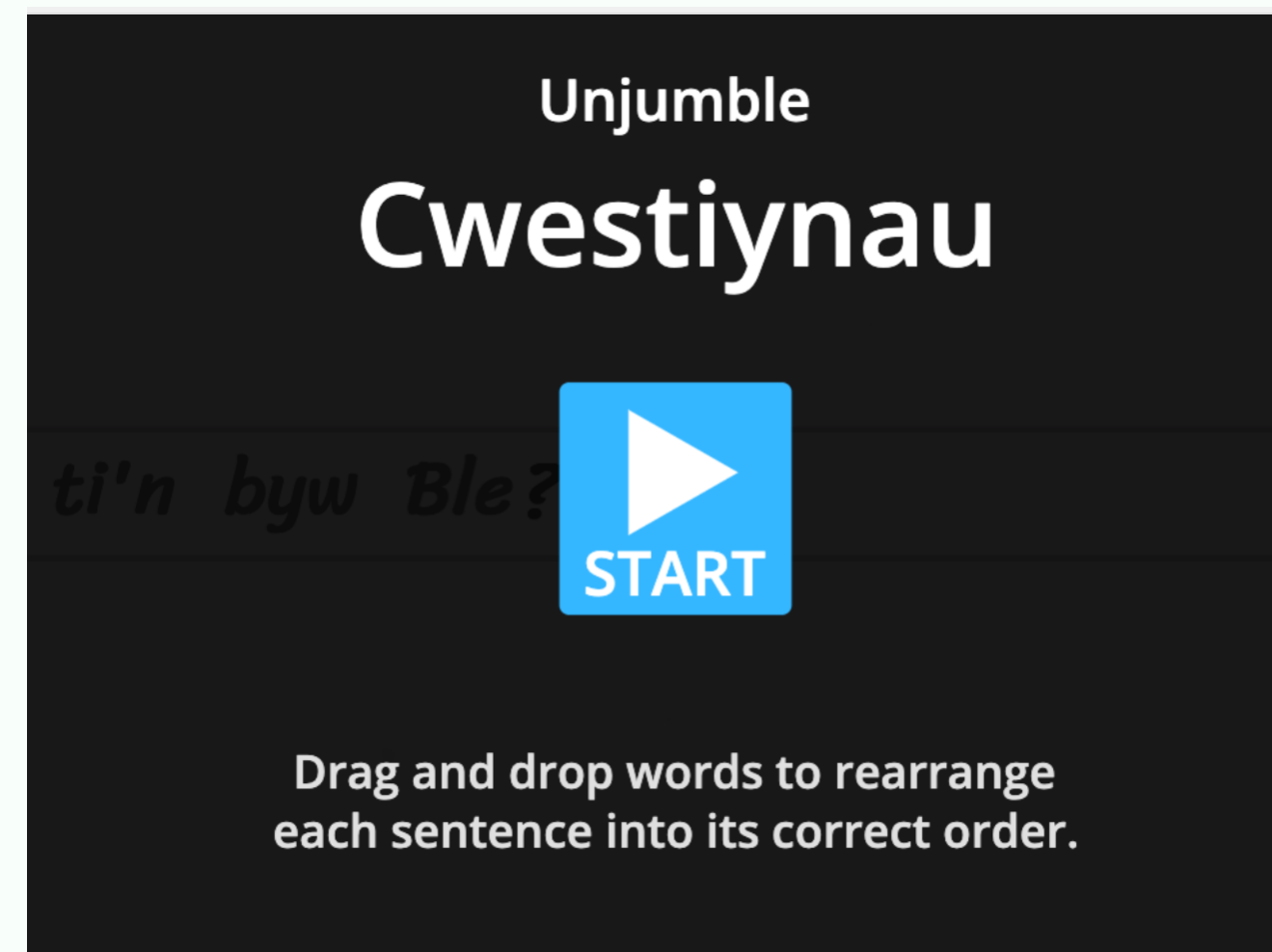

Ble? Ble mae Nia? Ble mae'r llyfr? Ble wyt ti? Ble est ti?	<i>Where?</i> <i>Where is Nia?</i> <i>Where is the book?</i> <i>Where are you?</i> <i>Where did you go?</i>	Pryd? Pryd mae cinio? Pryd mae'n dechrau? Pryd oedd hyn? Pryd est ti?	<i>When?</i> <i>When is lunch?</i> <i>When does it start?</i> <i>When was this?</i> <i>When did you go?</i>
Pam? Pam wyt ti'n drist? Pam mae e'n drist? Pam lai? Pam est ti?	<i>Why?</i> <i>Why are you sad?</i> <i>Why is he sad?</i> <i>Why not?</i> <i>Why did you go?</i>	Beth? Beth ydy hwn? Beth ydy hon? Beth wnest ti? Beth nesa'?	<i>What?</i> <i>What's this?</i> <i>What is it?</i> <i>What did you do?</i> <i>What next?</i>
Sut? Sut wyt ti? Sut mae Bethan? Sut mae'r tywydd? Sut oedd y wers?	<i>How?</i> <i>How are you?</i> <i>How's Bethan?</i> <i>How's the weather?</i> <i>How was the lesson?</i>	Faint? Faint?! Faint o blant sy yma? Faint mae'n gostio? Faint ydy un adio un?	<i>How much? / How many?</i> <i>How much?!</i> <i>How many children are here?</i> <i>How much does it cost?</i> <i>How much is one add one?</i>
Pa un? Pa un wyt ti eisiau? Pa un? Pa un sy'n canu? Pa un wyt ti'n hoffi?	<i>Which one?</i> <i>Which one do you want?</i> <i>Which one?</i> <i>Which one is singing?</i> <i>Which do you like?</i>	Pwy? Pwy wyt ti? Pwy ydy e? Pwy sy'n cael cinio? Pwy sy'n absennol?	<i>Who?</i> <i>Who are you?</i> <i>Who is he?</i> <i>Who is having lunch?</i> <i>Who is absent?</i>

Tasg Wordwall

Rhowch y brawddegau mewn trefn:

Tasg lafar mewn parau:

Ble wyt ti'n byw?

Rydw i'n byw yn Abertawe.

Dw i'n byw yn Rhos.

Ble wyt ti'n byw?

Rydw i'n byw yng Nghaerfyrddin.

Rydw i'n byw ym Mangor.

Treigladd Trwynol

Ar ôl/ after:

yn = in

fy = my

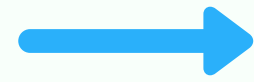
p	→	mh
t	→	nh
c	→	ngh
b	→	m
d	→	n
g	→	ng

Powys

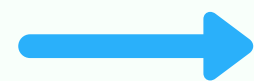
ym **M**howys

Tyddewi

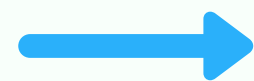
yn **N**hyddewi

Caerdydd

yng **N**ghaerdydd

Bangor

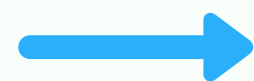
ym **M**angor

Doc Penfro

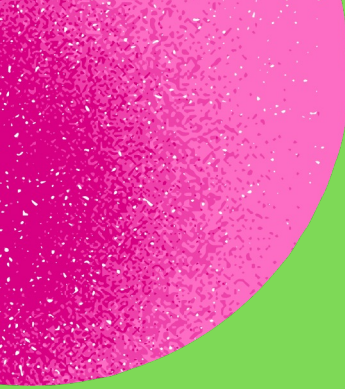

yn **N**oc Penfro

Garnant

yng **N**garnant

Ymarfer:

Penarth → ym **M**henarth

Tregaron → yn **N**hregaron

Caerfyrddin → yng **N**ghaerfyrddin

Beddgelert → ym **M**eddgelert

Dolgellau → yn **N**olgellau

Gellideg → yng **N**gellideg

Pryd wyt ti'n mynd?

go

Rydw i'n mynd yn y bore.

Pam wyt ti'n hoffi Harry Potter?

Rydw i'n hoffi Harri Potter achos
mae'n fendigedig!

Beth wyt ti'n wneud?

Rydw i'n darllen.

Sut wyt ti'n teimlo?

Rydw i'n teimlo'n wych!

Faint o'r gloch wyt ti'n codi?

Rydw i'n codi am saith.

Pa un wyt ti eisiau?

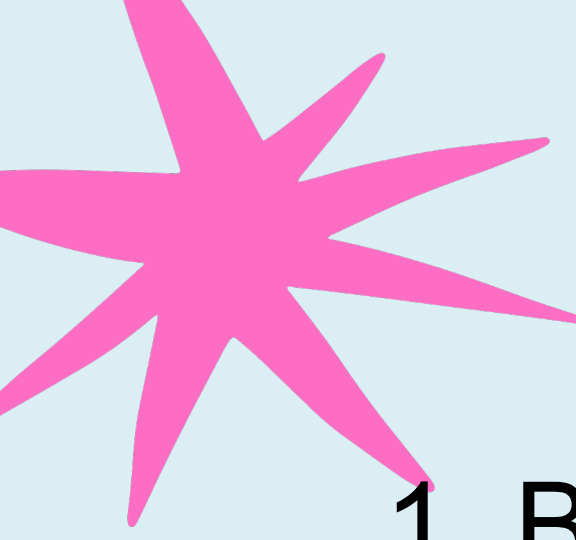
Rydw i eisiau'r oren.

Pwy wyt ti?

Daniel ydw i.

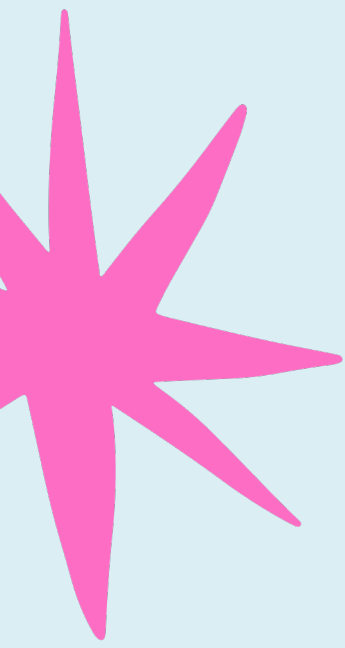

Gêm y gadair goch.

1. Bydd angen grwpiau o 3.
2. Person 1 yn gofyn (ask) y cwestiynau.
3. Person 2 yn ateb (answer) y cwestiynau.
4. Person 3 yn amseru (keep the time).
5. Sawl cwestiwn ydych chi'n gallu ateb mewn munud (in a minute)?
6. Mae'r person sy'n ateb y nifer mwyaf o gwestiynau yn ennill!

The person that answers the most in a minute wins!

Gwaith pêr:

Ysgrifennwch gwestiynau gan ddefnyddio'r geiriau cwestiwn isod.

Meddyliwch am gwestiynau gallwch chi ddefnyddio yn y dosbarth.

Rhannwch eich syniadau.

Write questions using the question words below. Think of questions that you could use in the classroom.

Share your ideas.

Ble?

Sut?

Pryd?

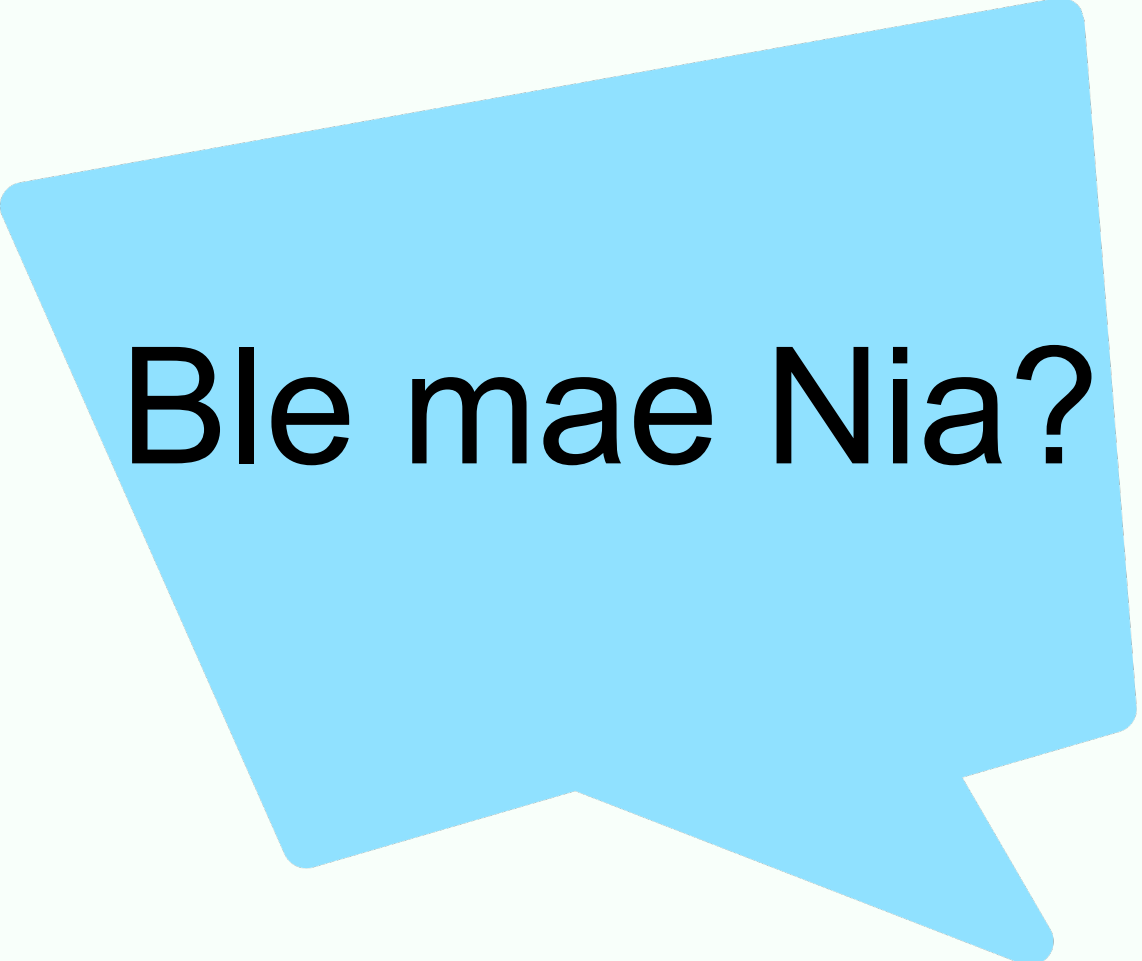
Faint?

Pam?

Pa un?

Beth?

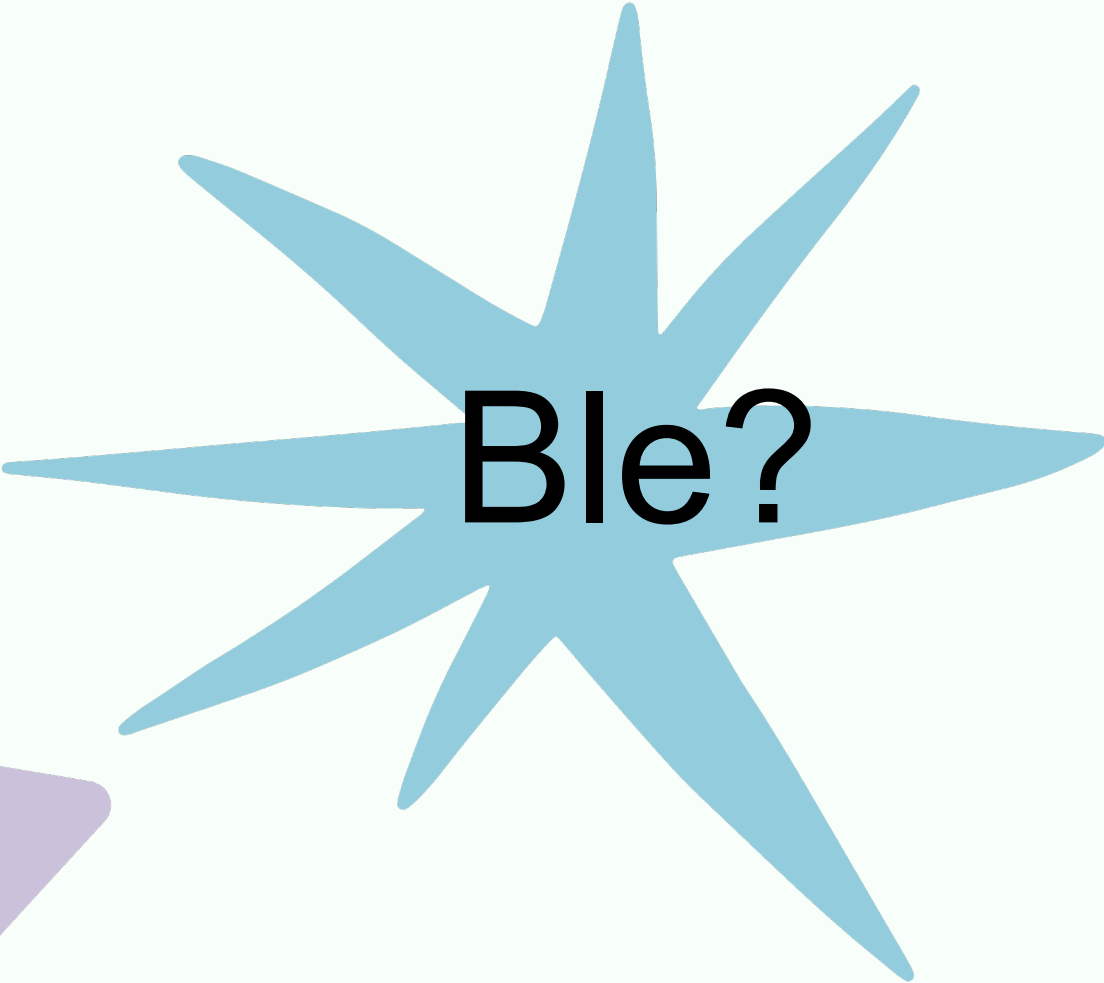
Pwy?

Ble mae Nia?

Ble mae'r llyfr?

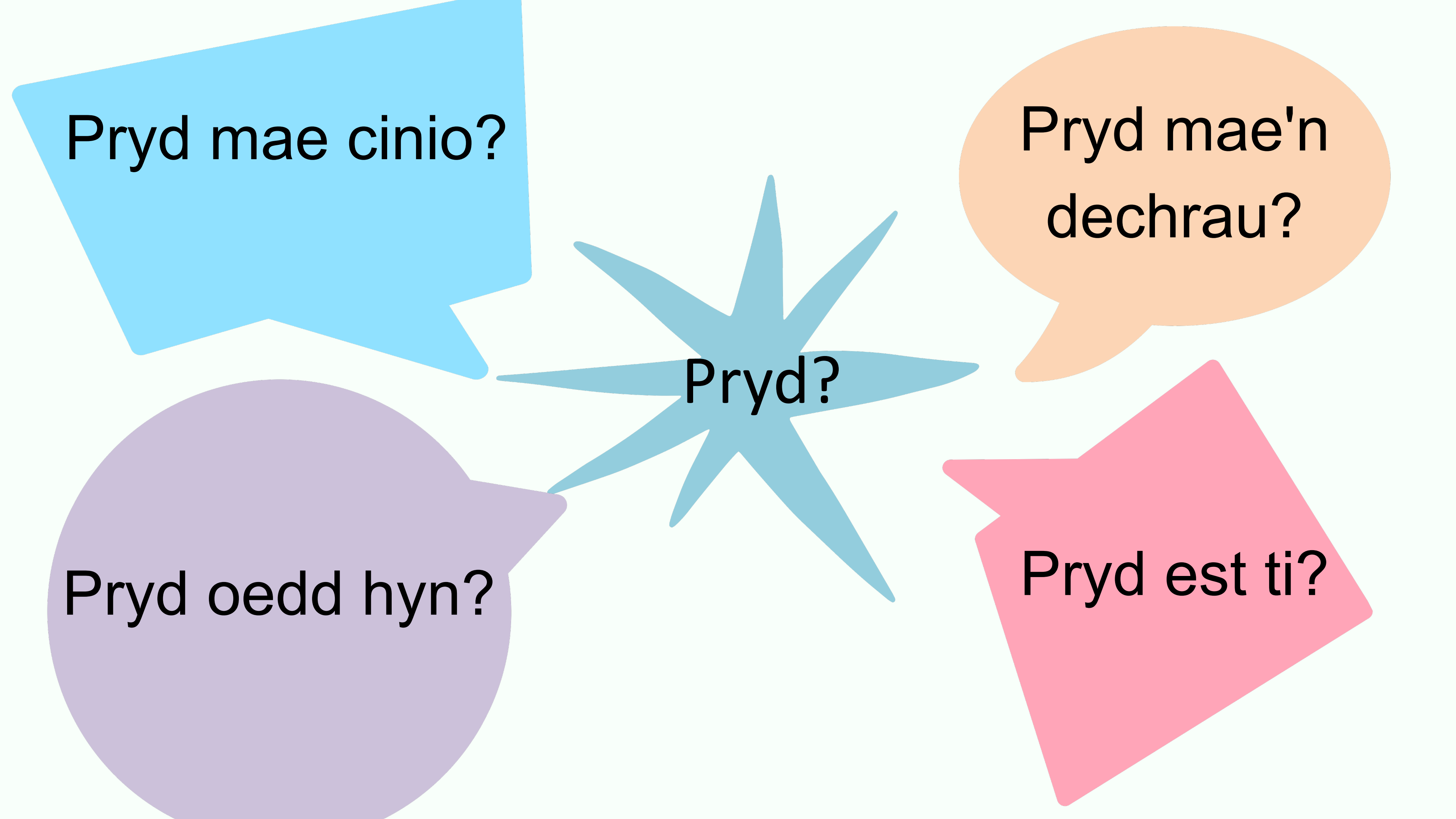
Ble?

Ble wyt ti?

Ble est ti?

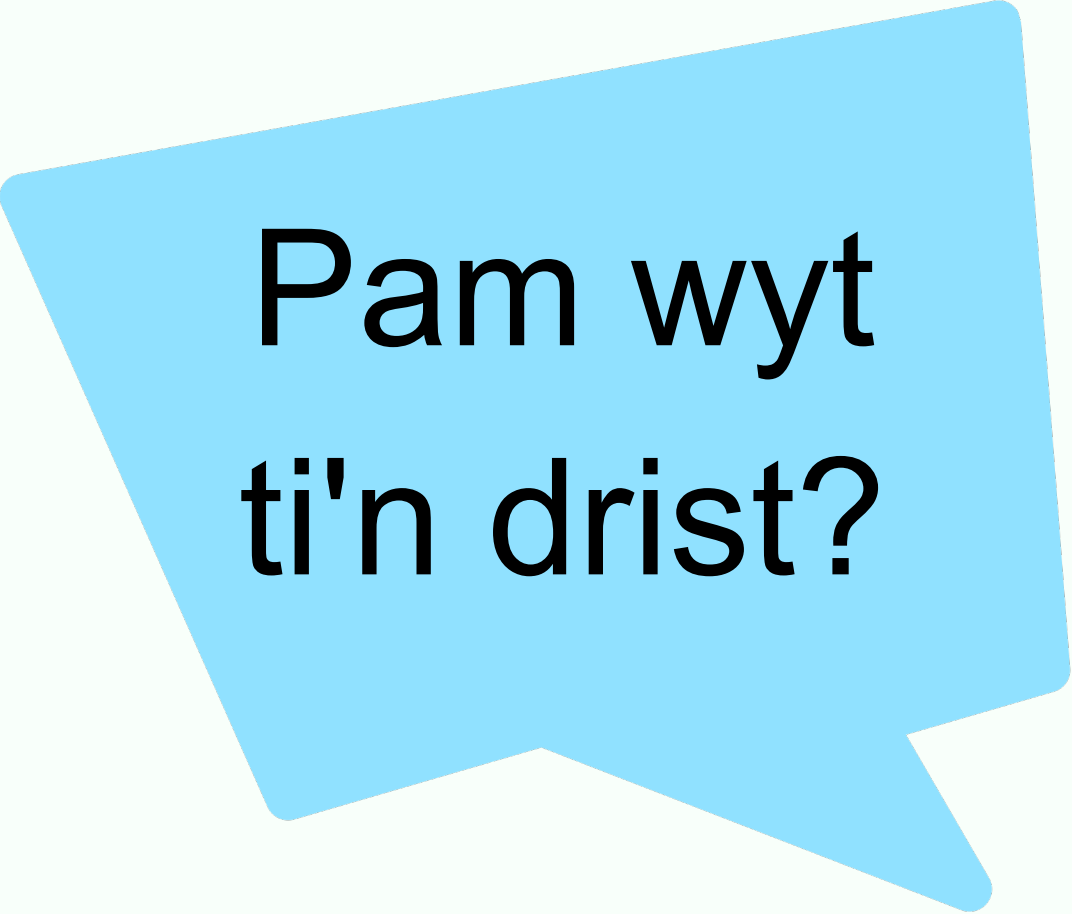
Pryd mae cinio?

Pryd mae'n
dechrau?

Pryd?

Pryd oedd hyn?

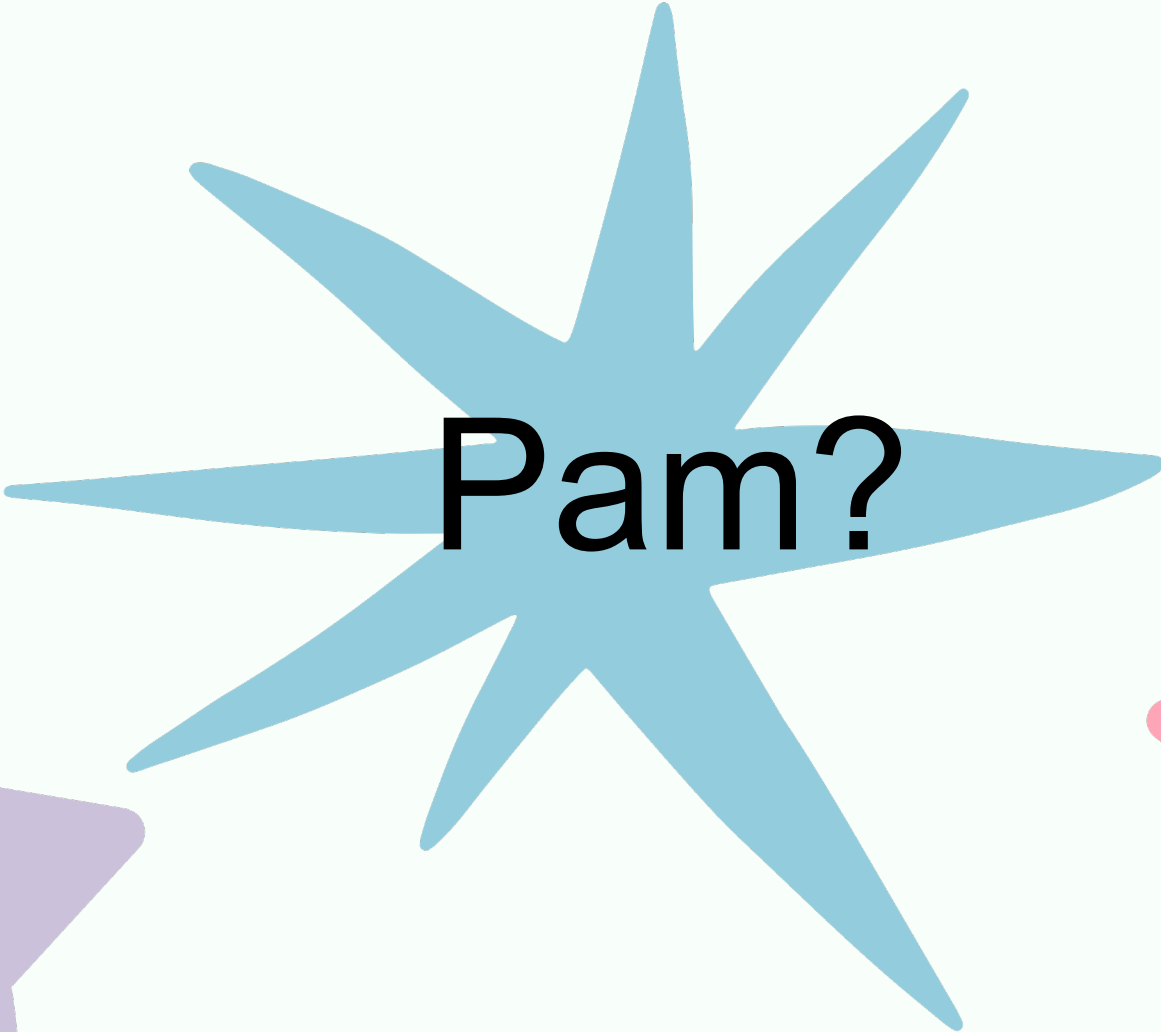
Pryd est ti?

Pam wyt
ti'n drist?

Pam mae
e'n drist?

Pam?

Pam lai?

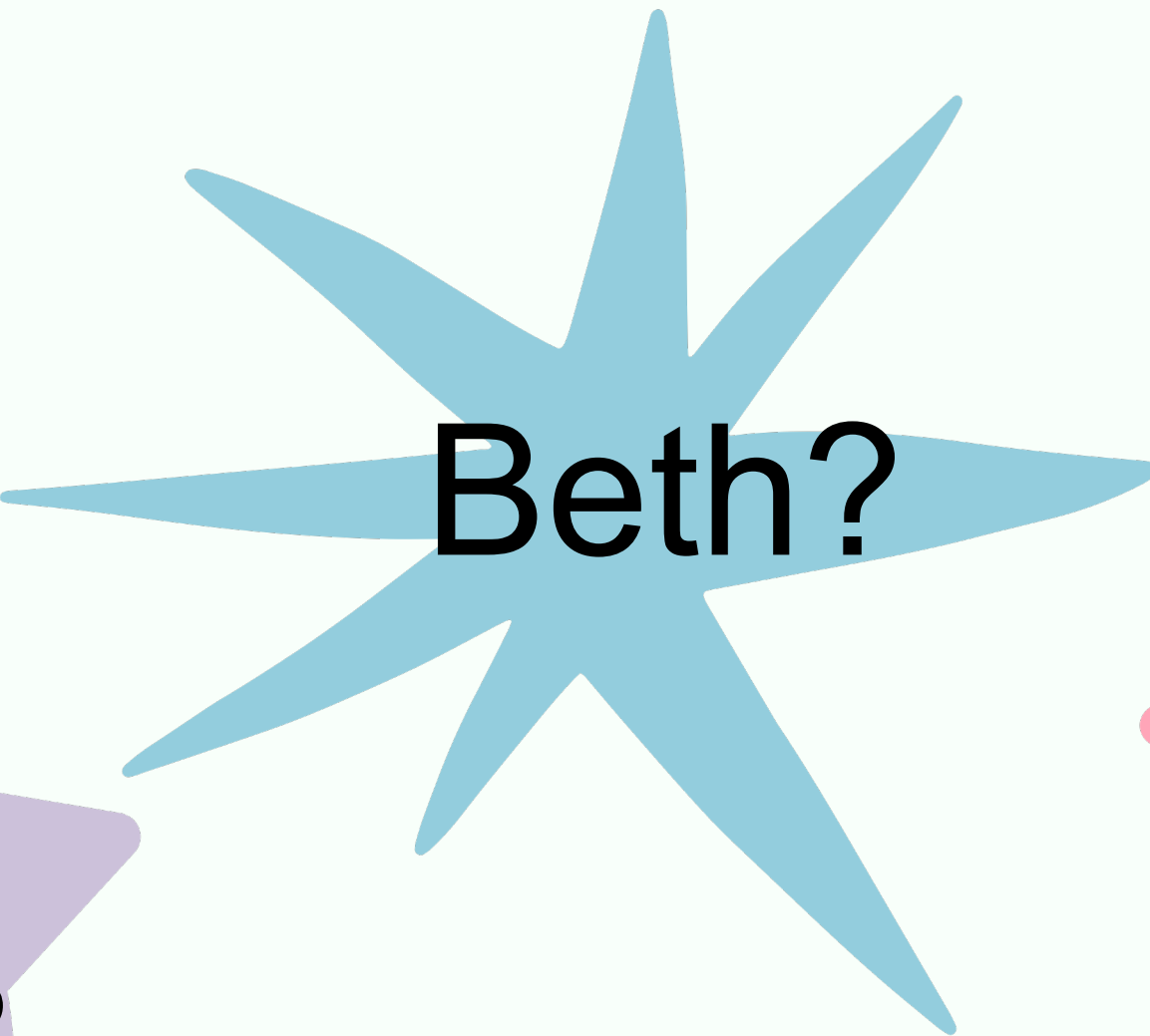
Pam est ti?

Beth ydy hwn?

Beth wnest ti?

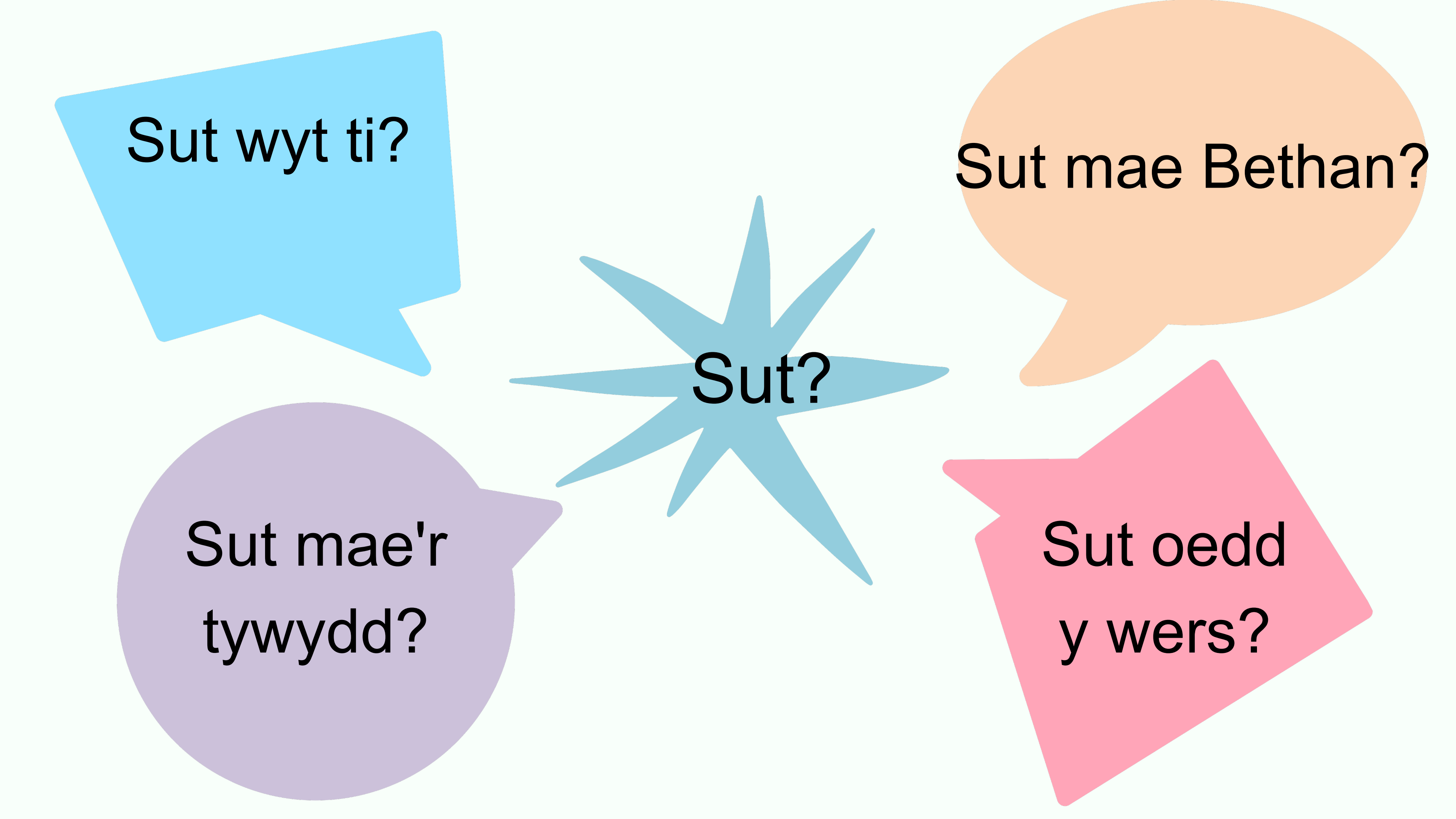
Beth?

Beth ydy hon?

Beth nesa?

Sut wyt ti?

Sut mae Bethan?

Sut?

Sut mae'r
tywydd?

Sut oedd
y wers?

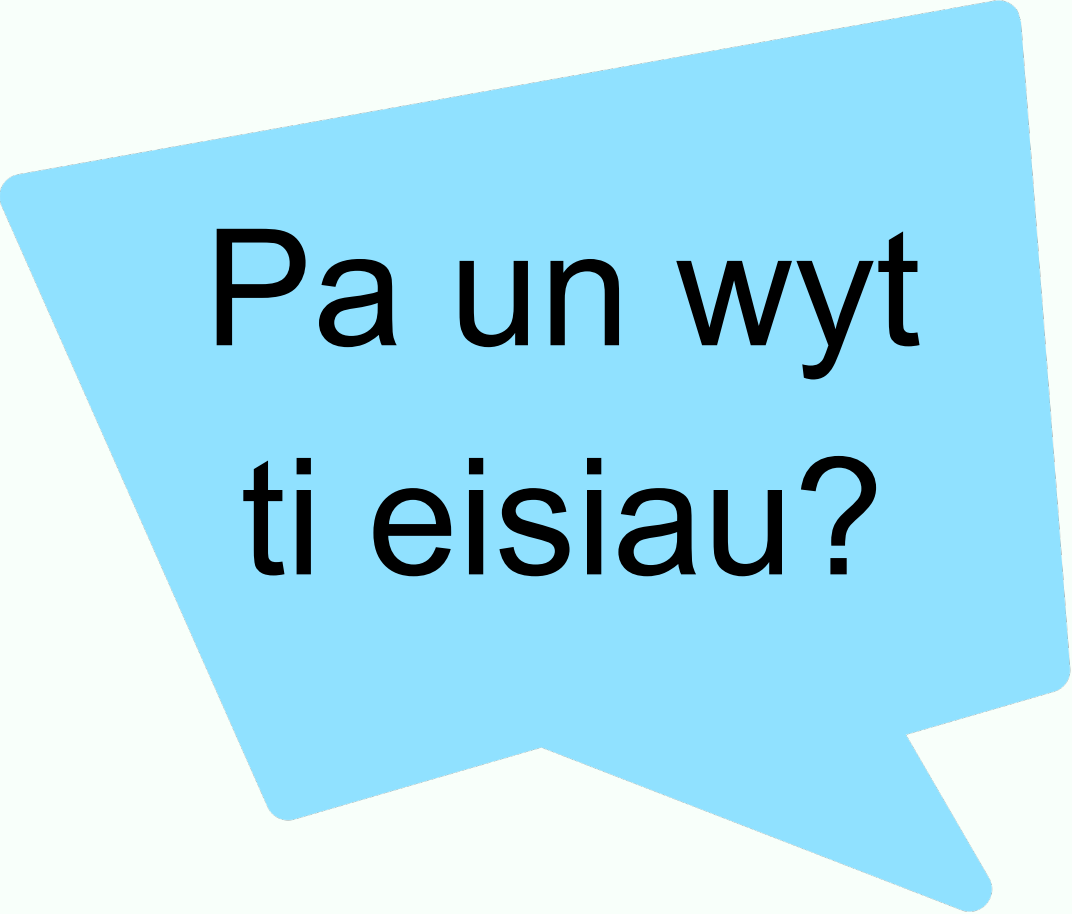
Faint?!

Faint mae'n
gostio?

Faint?

Faint o blant
sy yma?

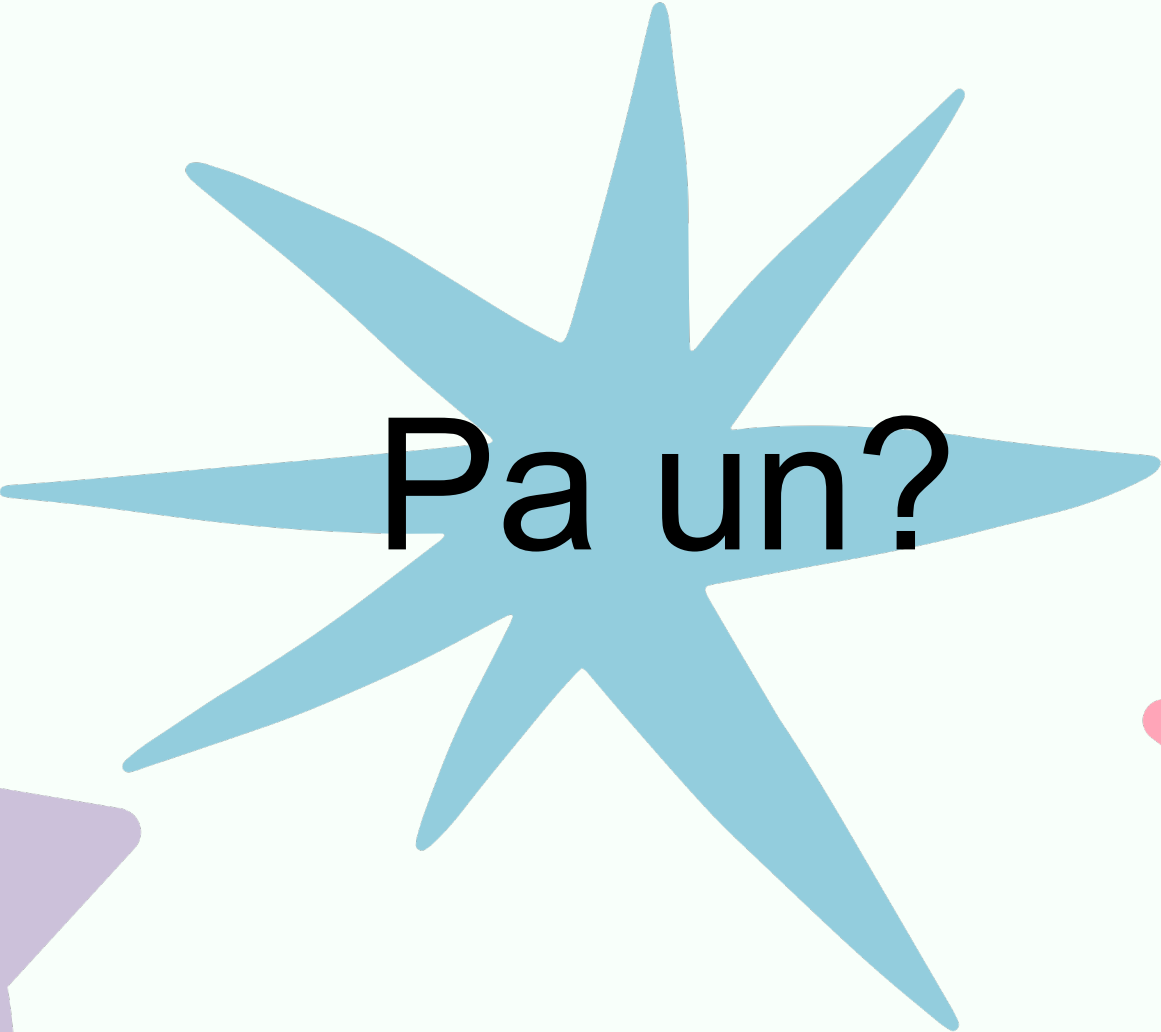
Faint ydy
un adio un?

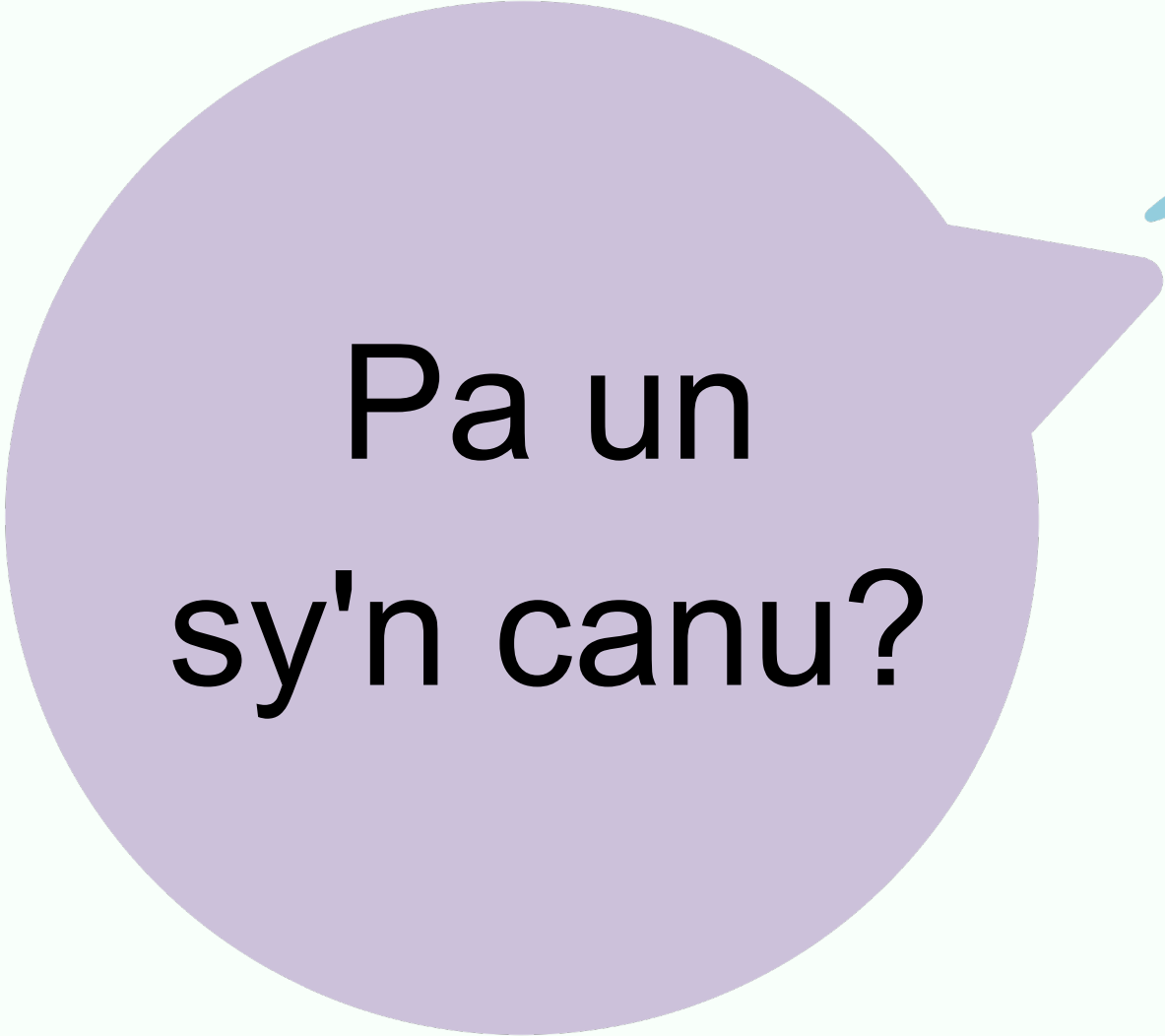
Pa un wyt
ti eisiau?

Pa un?

Pa un?

Pa un
sy'n canu?

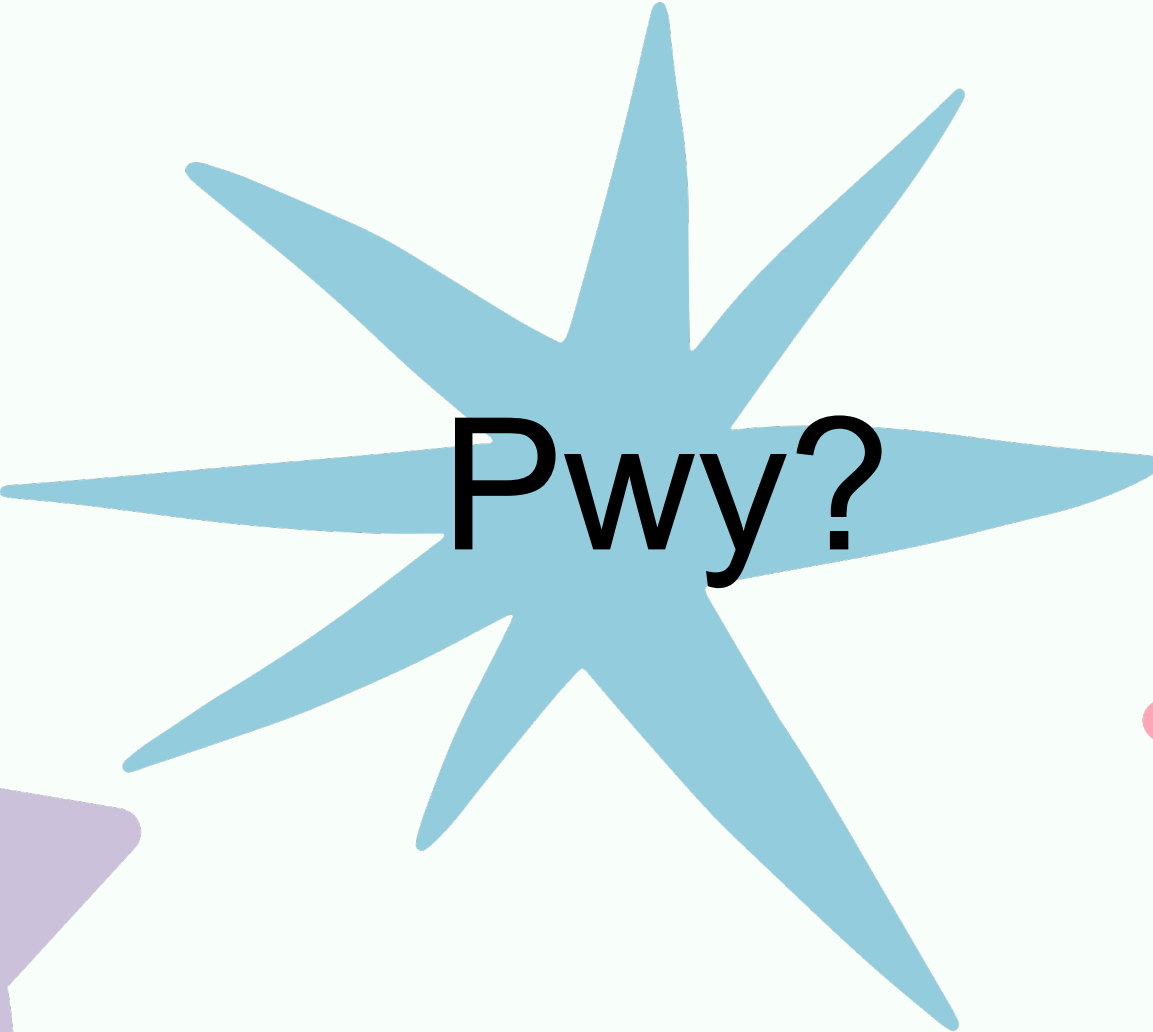
Pa un wyt
ti'n hoffi?

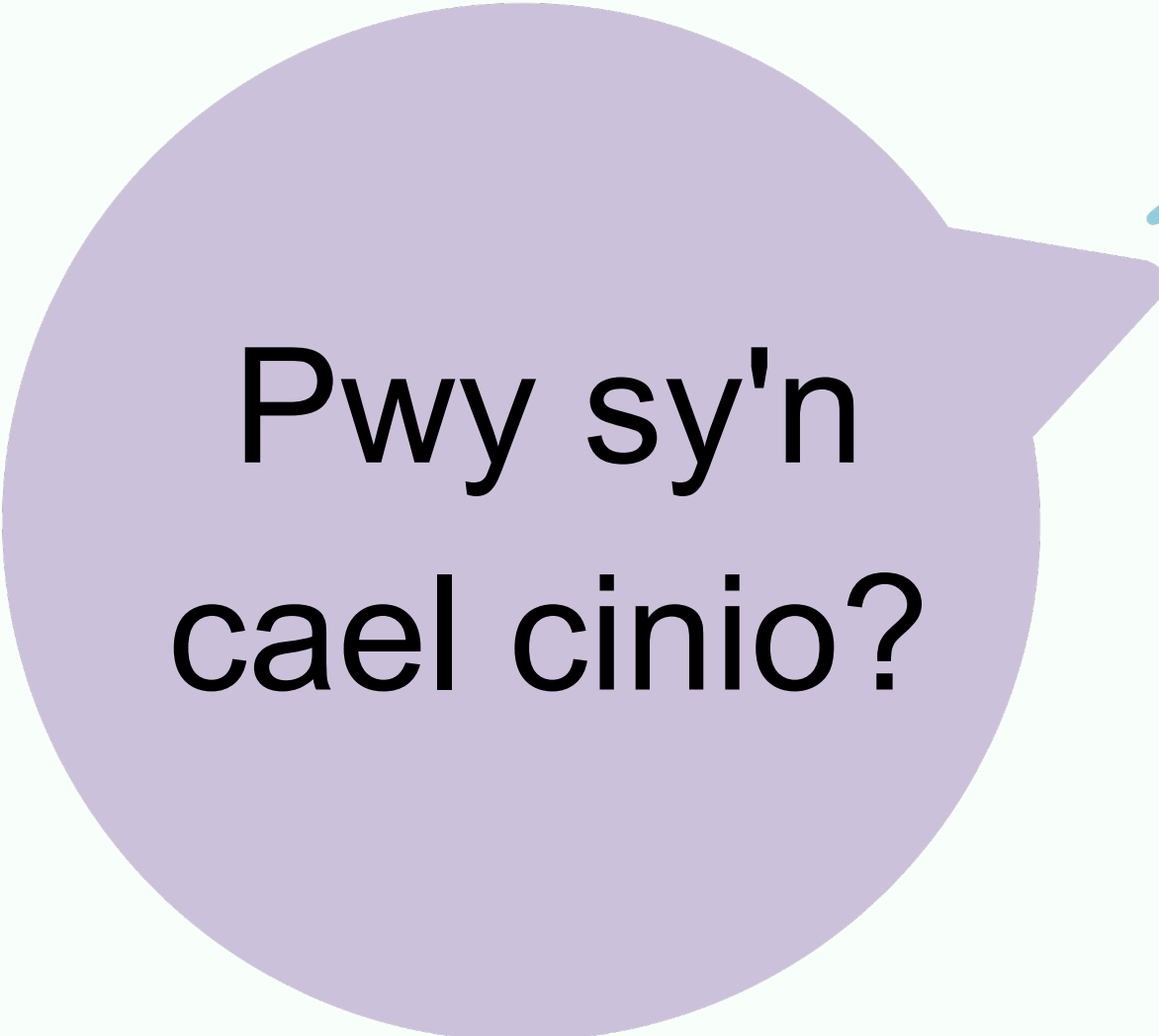
Pwy wyt ti?

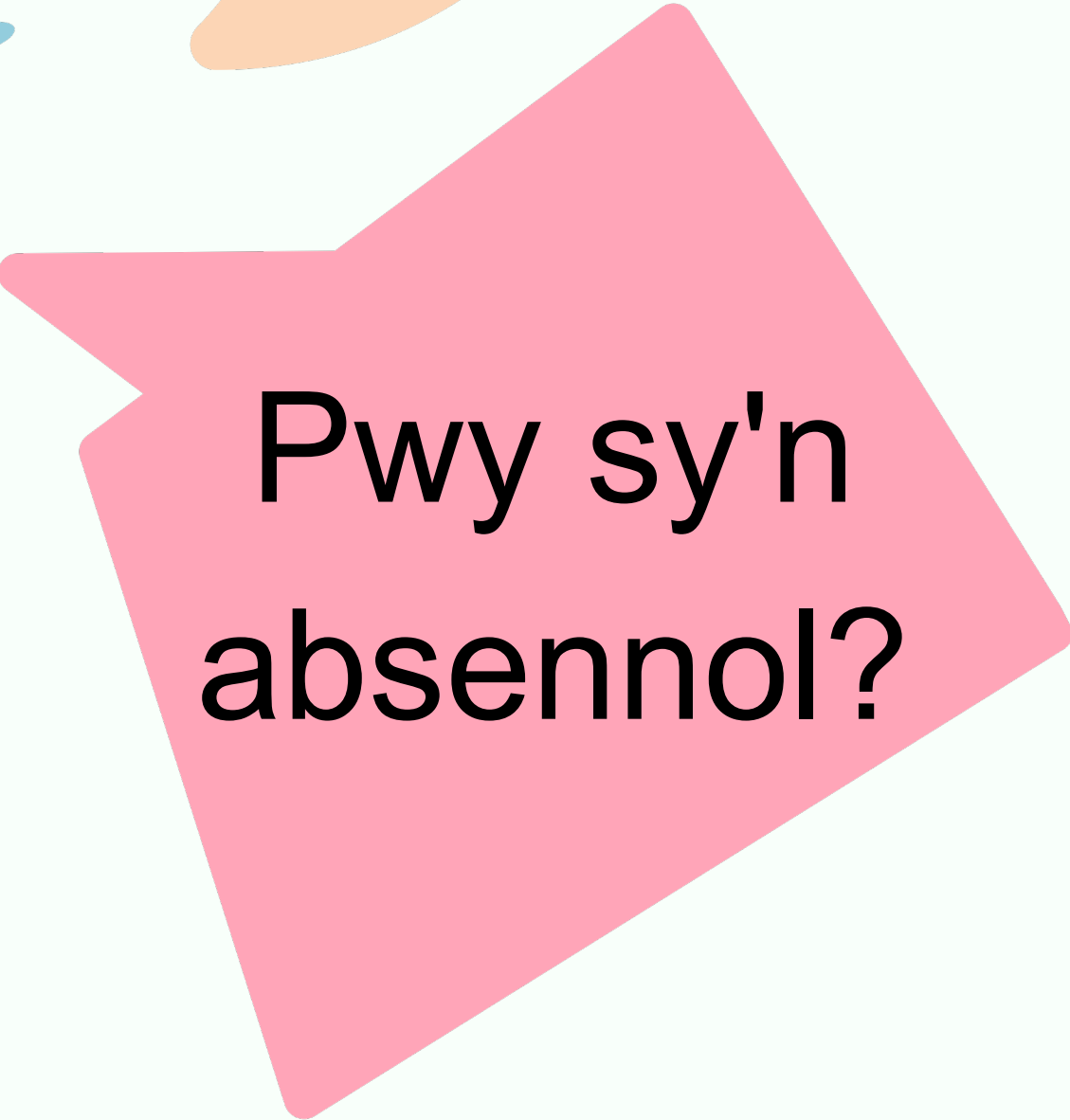
Pwy ydy e?

Pwy?

Pwy sy'n
cael cinio?

Pwy sy'n
absennol?

Edrychwch ar y ddeialog ysgrifennoch chi wythnos ddiwethaf. Beth am ychwanegu'r cwestiynau at y ddeialog nawr a recordio eto?

Look at the dialogue you wrote last week.

What about adding to the dialogue now and recording it again?

Gwaith
portffolio:
ysgrifennu

Mae llawer iawn o adnoddau parod yn Gymraeg. Dyma fersiwn ddigidol o **Llun a Thrin** gan [Peniarth](https://adnoddau.canolfanpeniarth.org/llun-a-thrin/cardiaau). Mae copi caled ar gael o'u siop gyda mwy o gwestiynau arnyn nhw.

*There are many ready-made resources in Welsh. Here is a digital version of Peniarth's **Llun a Thrin**. A hard copy is available from their shop with even more questions.*

<https://adnoddau.canolfanpeniarth.org/llun-a-thrin/cardiaau>

Ydy pawb yn iawn?

Ydy pawb yn barod?

Ydy pawb yn hapus?

2. Ble mae...?

Where is...?

Ble mae America?

Ble mae'r Andes?

Ble mae Siôn heddiw?

Ble mae'r gwaith?

Ble mae dy waith?

Ble mae'ch llyfrau?

Ble mae'r peli?

Ble mae Mrs Price?

Arddodiaid *Prepositions*

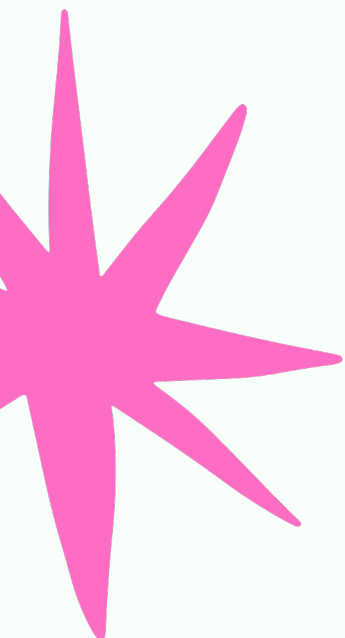
Gwyliwch y fideo hwn i ddysgu am eiriau lleoliad.
Watch this video to learn about placement words.

Taflen Help Llaw. Arddodiaid:

ar	on
yn	in
o dan	under
uwchben	above
o flaen	in front (of)
(y) tu ôl	behind
rhwng	between
ar bwys	next to

Quizlet:

<https://quizlet.com/gb/606525324/cib-sesiwn-5-arddodiaid-flash-cards/>

Mae'r llyfrau **ar y** ddesg/ ar y
bwrdd.

Mae'r gadair **tu ôl** i'r ddesg/ i'r
bwrdd.

Mae'r cloc **ar y** wal.

Mae'r bwrdd gwyn **ar y** wal.

Mae'r bwrdd gwyn **tu ôl** i'r ddesg.

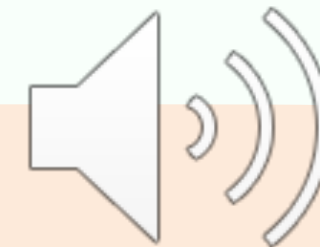
Mae'r pensil **ar y** ddesg/bwrdd.

Mae'r pensil **ar bwys** y llyfrau.

Mae'r ddesg o flaen y gadair/
cwpwrdd/ bwrdd gwyn.

Amser cofrestru/ Registration time

1. Gwrandewch ar y sgwrs.
2. Gwrandewch eto a llenwch y bylchau.

Athro: Bore da bawb! Mae hi'n ____1____ iawn heddiw! Nawrte, mae hi'n amser cofrestru. ____2____ mae'r gofrestr?

Mari: Dyma hi! Mae'r gofrestr ____3____ y ddesg.

Athro: O diolch yn fawr, Mari. Ble mae'r ____4____?

Mari: Dyma fe! Mae'r pensil o dan y gofrestr!

Athro: Diolch eto Mari! Nawrte, Eleri?

Eleri: Yma!

Athro: Diolch. Sut ____5____ heddiw Eleri?

Eleri: Da iawn, diolch.

Athro: Siôn?.... Siôn? Ble mae Siôn?

Mari: Mae Siôn yn ____6____.

Athro: O diar.

Atebion:

Athro: Bore da bawb! Mae hi'n braf iawn heddiw! Nawrte, mae hi'n amser cofrestru. Ble mae'r gofrestr?

Mari: Dyma hi! Mae'r gofrestr o dan y ddesg.

Athro: O diolch yn fawr, Mari. Ble mae'r pensil?

Mari: Dyma fe! Mae'r pensil o dan y gofrestr!

Athro: Diolch eto Mari! Nawrte, Eleri?

Eleri: Yma!

Athro: Diolch. Sut wyt ti heddiw Eleri?

Eleri: Da iawn, diolch.

Athro: Siôn?.... Siôn? Ble mae Siôn?

Mari: Mae Siôn yn absennol.

Athro: O diar.

3. Beth ydy hwn?

What is this?

Beth ydy hon?

Beth ydy hwn?

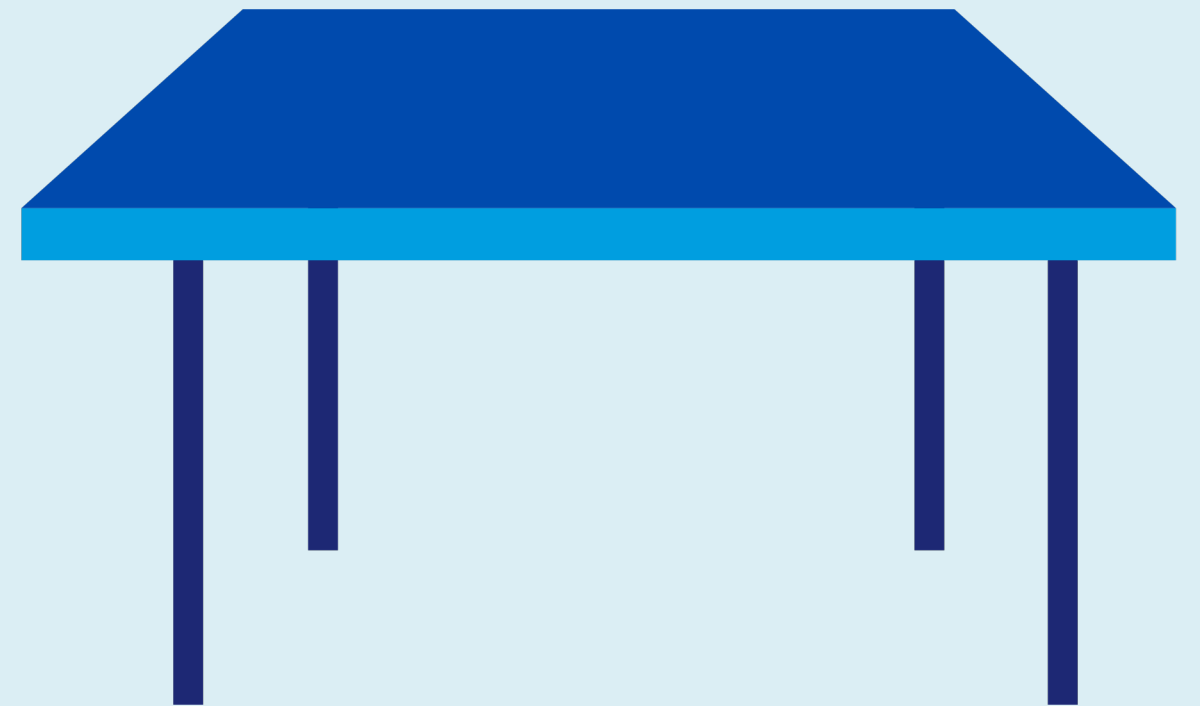
Beth ydy hon?

cadair

Beth ydy hwn?

bwrdd

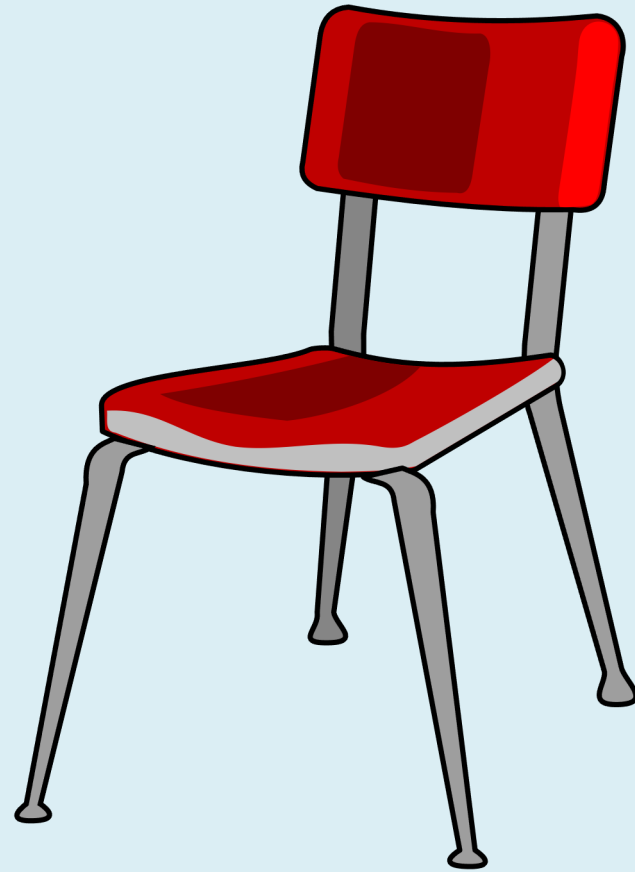
hon

hwn

= this

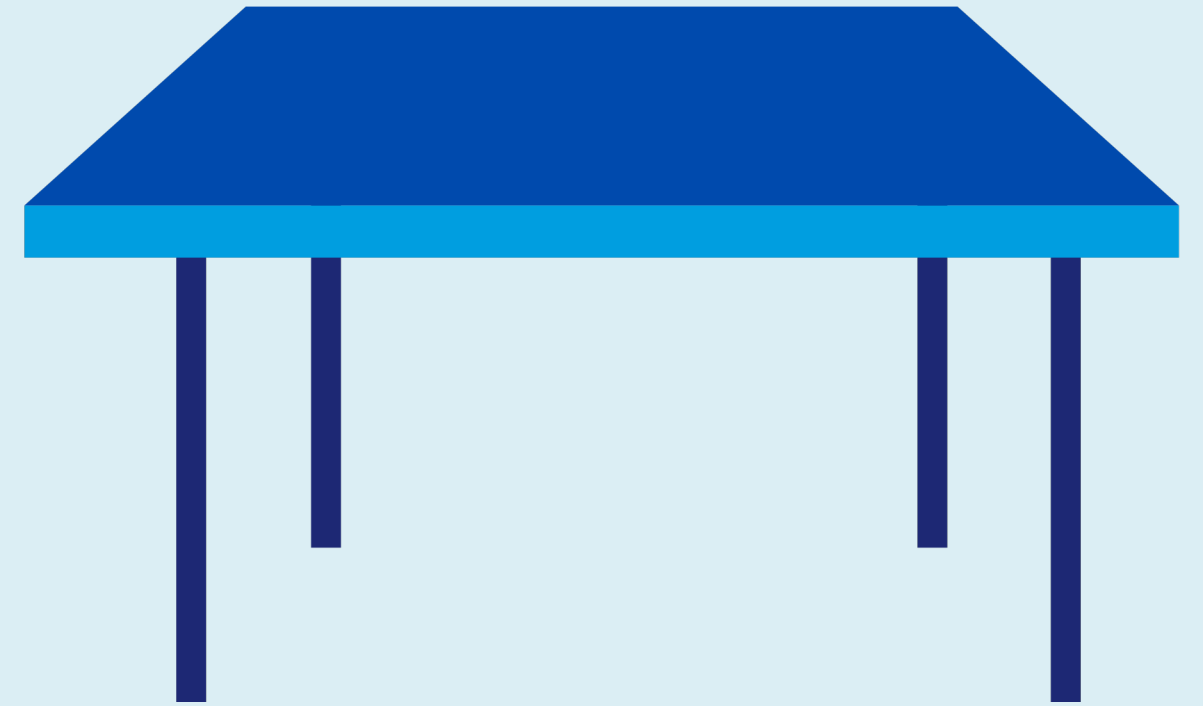
hon

benywaidd

feminine

hwn

gwrywaidd

masculine

Gwaith pêr: Beth ydy hwn/ Beth ydy hon?

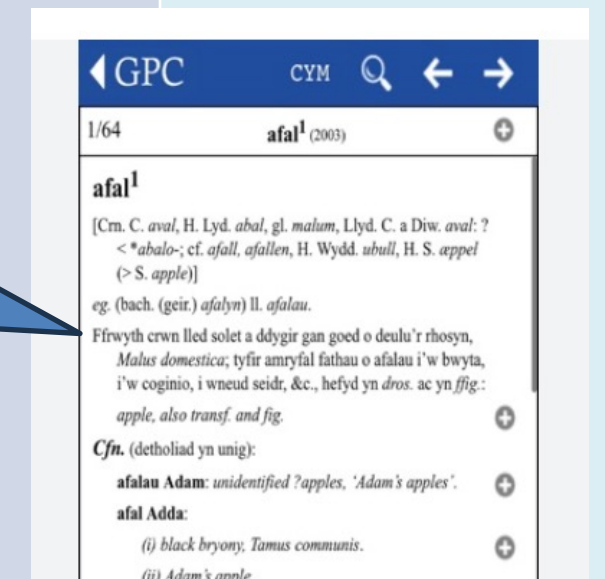
Beth ydy hwn?

Beth ydy hon?

Defnyddiwch yr ap
Geiriaduron:

eg. > enw gwrywaidd >
masculine

eb. > enw benywaidd >
feminine

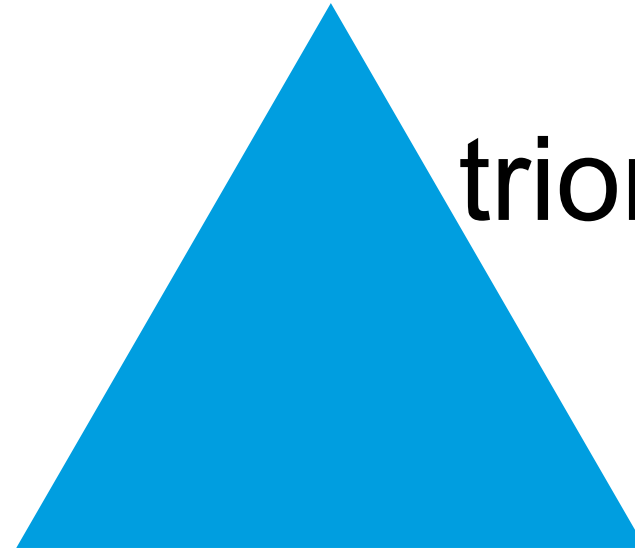
Gwaith pâr:
Beth ydy hwn/ Beth ydy hon? taflen

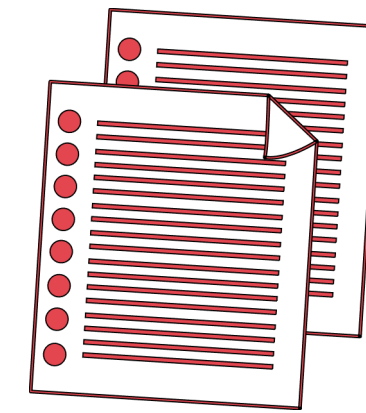
cadair

llyfr

triongl

calon

pren
mesur

seren

cyfrifiadur

sgwâr

desg

pensil

ystafell

Atebion:

Beth ydy hwn?	Beth ydy hon?
Pren mesur ydy hwn.	Cadair ydy hon.
Llyfr ydy hwn.	Taflen ydy hon.
Cyfrifiadur ydy hwn.	Ystafell ydy hon.
Pensil ydy hwn.	Desg ydy hon.
Triongyl ydy hwn.	Seren ydy hon.
Sgwâr ydy hwn.	Calon ydy hon.

Cofiwch!

Benywaidd / Feminine

Beth ydy **hon**? *What is this?*

Pwy ydy **hon**? *Who is this?*

Gwrywaidd / Masculine

Beth ydy **hwn**? *What is this?*

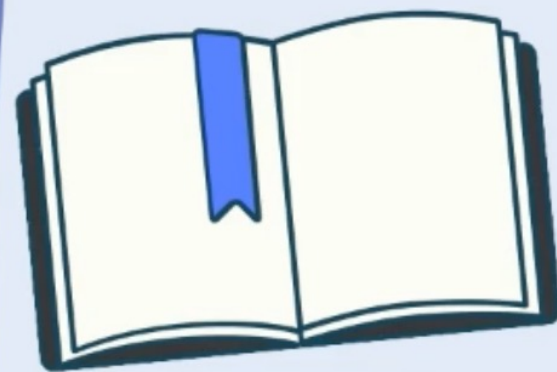
Pwy ydy **hwn**? *Who is this?*

4. Ga i...?

May I have...?

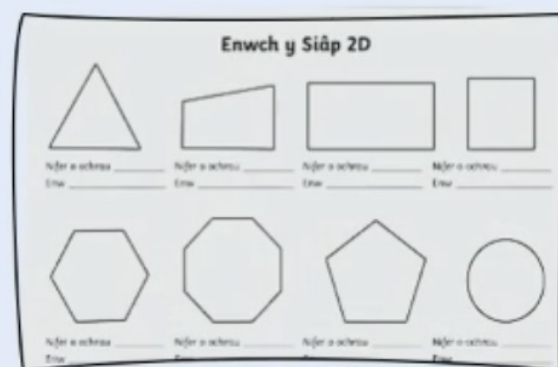
Ga i...?
May I have...?

lyfr

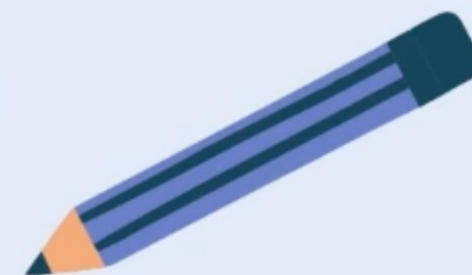
gadair

daflen waith

gyfrifiadur

bensil

Sylwch ar y treigladd meddal e.e.

Ga i llyfr X > Ga i lyfr ✓

Ga i...?

fynd
fenthyg
__weld
ddarllen
fwyta
helpu
siarad
__ofyn

fynd i'r tŷ bach?
fenthyg pensil?
__weld dy waith?
ddarllen y llyfr hwn?
fwyta cinio?
helpu tacluso?
siarad â'r pennaeth?
__ofyn cwestiwn?

*go to the toilet?
borrow a pencil?
see your work?
read this book?
eat lunch?
help tidy up?
speak to the head?
ask a question?*

Gwaith pêr:

Ysgrifennwch 5 brawddeg neu fwy
gan ddefnyddio ‘Ga i...?’

Cofiwch y treiglâd meddal

5. Darllen
Mae darllen yn
allweddol i
ddatblygiad iaith.

*Reading is key to
language
development.*

Beth sy'n digwydd...

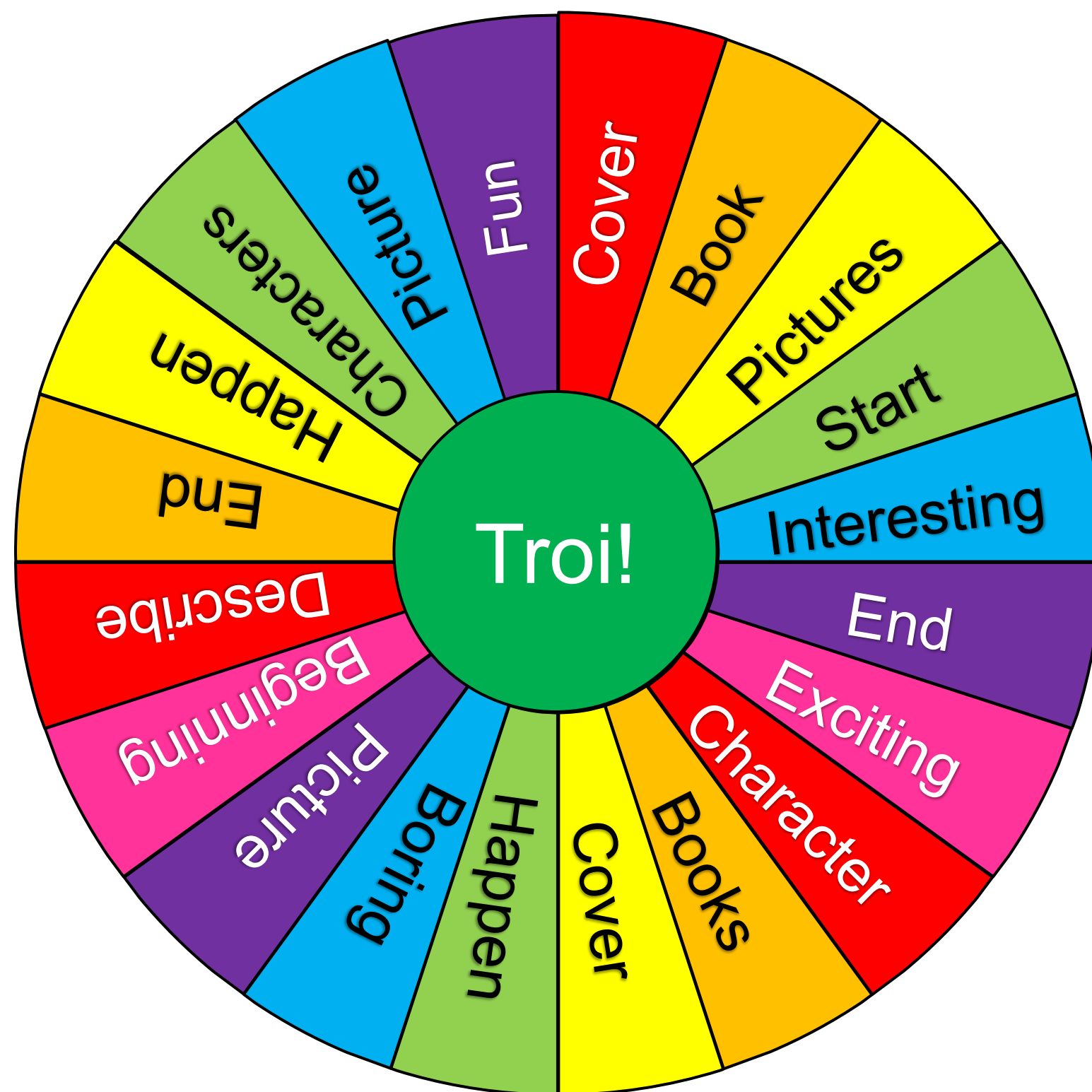
...yn y dechrau?

Mae Harri yn mynd i'r gwely.

...yn y canol?

Troi'r Olwyn / Random Wheel

Beth ydy'r
geiriau
yma yn
Gymraeg

?

Taflenni Help Llaw:

Cwestiynau

Pa fath o lyfr ydy hwn?
Beth sy ar y clawr?
Pwy ydy'r awdur?
Pwy ydy'r arlunydd?
Beth mae e'n wneud?
Beth sy'n digwydd nesaf?
Beth sy'n digwydd ar y dechrau?
Beth sy'n digwydd ar y diwedd?
Ble mae'r stori'n digwydd?
Pwy ydy hwn/hon?
Beth ydy hwn/hon?
Ydych chi'n hoffi...?
Wyt ti'n hoffi...? Pam?

What kind of book is this?
What's on the cover?
Who is the author?
Who is the artist?
What is he doing?
What happens next?
What happens at the beginning?
What happens at the end?
Where does the story happen?
Who is this? (masc/fem)?
What is this? (masc/fem)
Do you like...? (plu)
Do you like...? (sing) Why?

Atebion

Pa fath o lyfr ydy hwn?
Beth sy ar y clawr?
Pwy ydy'r awdur?
Pwy ydy'r arlunydd?
Beth mae e'n wneud?
Beth sy'n digwydd nesaf?
Beth sy'n digwydd ar y dechrau?
Beth sy'n digwydd ar y diwedd?
Ble mae'r stori'n digwydd?
Pwy ydy hwn/hon?
Beth ydy hwn/hon?
Ydych chi'n hoffi...?
Wyt ti'n hoffi...? Pam?

Llyfr hanes ydy hwn.
Mae map ar y clawr.
John Davies ydy'r awdur.
Rhiannon Sparks ydy'r arlunydd.
Mae e'n rhedeg.
Mae'r brenin yn ymladd.
Ar y dechrau, mae'r bobl yn mynd i'r castell.
Ar y diwedd, mae'r bobl yn mynd adre.
Mae'r stori'n digwydd yng Nghymru.
Y Brenin ydy hwn.
Castell ydy hwn.
Ydyn, rydyn ni'n hoffi....
Ydw, rydw i'n hoffi.... Achos...

Ymestyn (expanding)

Beth oedd yn digwydd yn y stori?
Oeddech chi'n hoffi'r cymeriadau?

*What happened in the story?
Did you like the characters?*

Atebion

Beth oedd yn digwydd yn y stori?
Oeddech chi'n hoffi'r cymeriadau?

Roedd y bobl wedi mynd i'r castell.
Aeth y bobl i'r castell.
Oedden, roedden ni'n hoffi'r cymeriadau.
Nac oedden, doedden ni ddim yn hoffi'r cymeriadau.

Gorchmynion (lluosog – plural)

Dewiswch lyfr!
Eisteddwch yn dawel.
Trowch i dudalen 3.
Darllenwch mewn parau.
Gwrandewch arna i.
Edrychwch ar y clawr.

Edrychwch ar y llun.
Disgrifiwch y cymeriad.
Meddyliwch...

Disgrifiwch y stori.
Ailadroddwch y stori.
Ysgrifennwch am y stori.
Tynnwch lun o'r prif gymeriad.

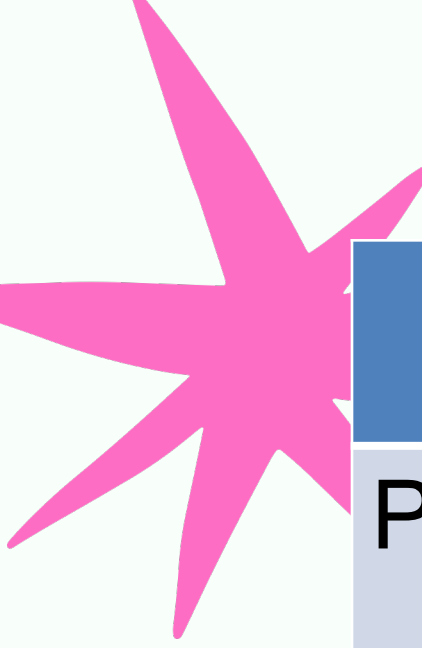
*Choose a book!
Sit quietly.
Turn to page 3.
Read in pairs.
Listen to me.
Look at the cover.*

*Look at the picture.
Describe the character.
Think ...*

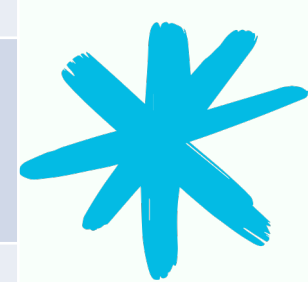
*Describe the story.
Repeat the story.
Write about the story.
Draw a picture of the main character.*

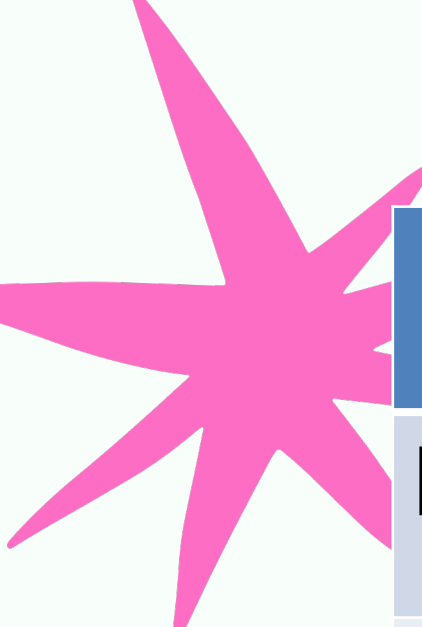

Gwaith pêr: Parwch y Gymraeg a'r Saesneg.

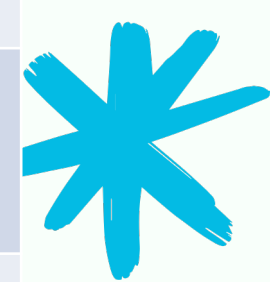
Cymraeg	Saesneg
Pwy ydy'r prif gymeriad?	What is on the cover?
Pwy ydy'r arlunydd?	What is the name of the book?
Beth sy'n digwydd?	Who is the author?
Pwy ydy'r awdur?	Who is the artist?
Beth sy ar y clawr?	What kind of book is it?
Pa fath o lyfr ydy e?	What is happening? What happens?
Wyt ti'n hoffi'r stori?	Who is the main character?
Beth ydy enw'r llyfr?	Do you like the story?

Atebion:

Cymraeg	Saesneg
Pwy ydy'r prif gymeriad?	Who is the main character?
Pwy ydy'r arlunydd?	Who is the artist?
Beth sy'n digwydd?	What is happening? What happens?
Pwy ydy'r awdur?	Who is the author?
Beth sy ar y clawr?	What is on the cover?
Pa fath o lyfr ydy e?	What kind of book is it?
Wyt ti'n hoffi'r stori?	Do you like the story?
Beth ydy enw'r llyfr?	What is the name of the book?

Amser Canu!

Clap, clap, un dau tri!
Clap, clap, un dau tri!
Clap, clap, un dau tri!
Mae hi'n amser stori!

#Skip to my Lou

Dewch i eistedd ar y llawr
Dewch i edrych ar y clawr
Dewch i deithio dros y byd
Dewch i wlad trysor a hud.
Dewch i eistedd ar y llawr
Mae hi'n amser stori nawr. (KL)

#Twinkle Twinkle

Dewch i eistedd, dewch i eistedd
Ar y carped gyda fi.
Dewch i eistedd, dewch i eistedd,
Ar y carped gyda fi.

#Clementine

Mae hi'n amser stori hip hwrê!
Mae hi'n amser stori hip hwrê!
Beth sy'n digwydd, dwedwch?
Cawn ni weld, brysiwch!
Mae hi'n amser stori hip hwrê! (KL)

#Coming Round the Mountain

Beth am ddewis llyfr addas a chyflwyno'r dasg hon ar gyfer eich portffolio? Recordiwch eich hun yn darllen llyfr i blant ac yn gofyn cwestiynau am y llyfr - llyfr ffuglen neu ffeithiol.

Choose a suitable book and what about presenting this as a task for your portfolio? Record yourself reading a children's book and asking some questions about the book - fiction or non-fiction.

- Darllenwch yn araf (*slowly*)
- Darllenwch yn ystyrlon (*meaningfully*)
- Os oes gair newydd, cofiwch am yr Wyddor yn Sesiwn 1.
- Gallwch chi ofyn cwestiynau.

Gwaith portffolio:
**darllen
llafar
gwrando**

Prifysgol Cymru
Y Drindod Dewi Sant
University of Wales
Trinity Saint David

CANOLFAN
GWASANAETHAU
CYMRAEG
WELSH LANGUAGE
SERVICES CENTRE

